«ԱՐՑԱԽԲԱՆԿ» ՓԲԸ

2018 թ. երրորդ եռամսյակի

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից թիվ 75 արտոնագրային համարով:

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որը ԱՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: Բանկը օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ, տրամադրում է առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր, բացում և վարում է հաշիվներ, կատարում է դրամական փոխանցումներ, մատուցում է այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ, գնում և վաճառում է արժեթղթեր, գնում և վաճառում (փոխանակում) է արտարժույթ, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնում է ապահովագրական գործակալի գործառնություններ, իրականացնում է օրենքով չարգելված այլ գործունեություն:

Բանկն ունի քսաներեք մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկն 30.09.2018թ դրությամբ ունի 480 աշխատող:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Բանկի գործարար միջավայրը Արցախի և Հայաստանի Հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած Հանրապետությունում տեղի ունեցած բարեփոխումները զգալի արդյունքներ են տվել մակրոտնտեսական կայունության, տնտեսական գործունեության ազատականացման, շուկայական տնտեսության բնականոն զարգացման համար անհրաժեշտ ինստիտուցիոնալ կառույցների ստեղծման և կայացման ոլորտներում, այդուհանդերձ դեռևս առկա են Հանրապետության գործարար միջավայրը անկատար և անկայուն դարձնող մի շարք հիմնախնդիրներ/խոչընդոտներ: Հանրապետության տնտեսության ապագա կայունությունը կախված է երկրում իրականացվող՝ շարունակական բնույթ կրող բարեփոխումներից՝ իրավական, դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետ ընթացքից և զարգացումներից:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է,որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

Խորհրդի նախագահ՝	**Արդեն Կրիքորի Սելլեֆյան**
Խորհրդի անդամներ՝	
	Արմեն Ռազմիկի Դարբինյան
	Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան
	Լևոն Վարազդատի Ղազարյան

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

Գործադիր տնօրեն - Վարչության նախագահ՝	**Արտակ Ռուդիկի Բալայան**
Վարչության անդամներ ՝	
Գործադիր տնօրեն -Վարչության նախագահի տեղակալ՝	**Վահրամ Բորիսի Բաղդասարյան**
Զարգացման գծով տնօրեն, Գործադիր տնօրեն-վարչության նախագահի տեղակալ ՝	**Լևոն Աշոտի Մարտիրոսյան**
Գլխավոր Գանձապետ ՝	**Պարույր Համլետի Գրիգորյան**
Գլխավոր հաշվապահ՝	**Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան**

1.2.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալի 95.6 %-ը պատկանում է իրավաբանական անձանց, իսկ մնացած 4.4 %-ը՝ ֆիզիկական անձանց:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են

1	**«Հայաստանի Բիզնեսի Հիմնադրամ» ՓԲԸ**	**51.72%**
2	**Արցախի ներդրումային հիմնադրամ**	**43.55%**

Բանկի բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է ինը բաժնետեր:

1.2.5 Բանկի խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայությանը: Խորհուրդը Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսամանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:
1.2.6 Բանկի արտաքին աուդիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ),որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ)կողմից:Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա;Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ըներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների,որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը:Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:
Շահաբաժիններից ստացվող եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

2.3 Արտարժութային գործառնություններ

Արտարժույթով գործարքները հաշվառվում են ՀՀ դրամով՝ կիրառելով գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են նշյալ միջին փոխարժեքով: Վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես շահույթ կամ վնաս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ՀՀ դրամի՝ գործարքի օրվա միջին փոխարժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30.09.2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար	482.71	484.1
ՀՀ դրամ/ԵՎՐՈ	559.65	580.1

2.4 Հարկային հաշվառում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ՝ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի և/կամ արտահոսքի ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով՝ պատշաճ կերպով կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով :

2.6 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկաժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են «թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ» հոդվածում՝ այլ եկամուտներում և ծախսերում:

2.7 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնությամբ բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի համապատասխան ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն այն դեպքում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռքբերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսում, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառյալ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ.

Այս դասում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս դասում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում Բանկի կողմից՝ նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

1) այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը.

2) որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և

3) ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ.

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներ.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում են սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկն իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գին առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր.

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները (ռեպո) դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը (հակադարձ ռեպո) չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ:
Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ, երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով ձևավորված պահուստների գումարների չափով:

2.9 Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն :Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՍ-ների:

2.10 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության գծով հաշվեգրված վարձավճարները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով:

2.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստների տարբերությամբ, բացառությամբ՝ հողի և շինությունների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Բանկի շենքերը հաշվառվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ, հետևաբար չի ամորտիզացվում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ժամկետում:

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է կոնկրետ նպատակով ակտիվն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում :

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	**տարիներ**
• Շենքեր	30 տարի
• Համակարգիչներ	3 տարի
• Բանկոմատներ	10 տարի
• Սարքավորումներ	8 տարի
• Փոխադրամիջոցներ	8 տարի
• Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և նման այլ ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները կարող են վերանայվել յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար:
Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի վերլուծվում են՝ հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:
Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.13 Արագամաշ առարկաներ

Արագամաշ առարկաներին վերաբերում են այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Այդ ակտիվների թվին են դասվում՝ պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, տնտեսական գույքը: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

2.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.16 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.17 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Բացի Բանկի միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Երբ Բանկը գնում է իր բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18	01.07.17-30.09.17	01.01.17-30.09.17
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	1,267	70,084	49,163	59,754
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	2,765,768	8,007,182	2,356,594	6,854,395
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	688,263	1,893,349	493,261	1,322,192
Տոկոսային եկամուտ Ռեպո պայմանագրերից և արժութային սվոպից	284,067	864,301	220,811	356,050
Այլ տոկոսային եկամուտ	383	812	137	174
Ընդամենը	**3,739,748**	**10,835,728**	**3,119,966**	**8,592,565**
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	144,632	481,653	199,788	545,276
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների	1,666,513	4,936,625	1,538,069	4,359,946
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0	0	0
Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	0	0		25,425
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	0	0	0
Ընդամենը	**1,811,145**	**5,418,278**	**1,737,857**	**4,930,647**
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	**1,928,603**	**5,417,450**	**1,382,109**	**3,661,918**

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18	01.07.17-30.09.17	01.01.17-30.09.17
Դրամարկղային գործառնություններից	15,791	51,381	15,704	38,486
Հաշվարկային ծառայություններից	17,525	69,561	23,689	77,561
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	1,607	8,238	482	1,482
Վճարային քարտերի սպասարկումից	55,043	145,562	46,559	120,371
Այլ կոմիսիոն վճարներ	38,388	105,836	36,434	104,162
Ընդամենը	**128,354**	**380,578**	**122,868**	**342,062**
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	2,437	7,729	2,096	5,810

Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	37,234	110,005	33,280	94,976
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	-	-	-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	441	3,221	1,807	4,928
Ընդամենը	**40,112**	**120,955**	**37,183**	**105,714**
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	**88,242**	**259,623**	**85,685**	**236,348**
Եկամուտ շահաբաժիններից	**1,067**	**11,604**		941

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներից	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**	**01.07.17-30.09.17**	**01.01.17-30.09.17**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	43,574	89,064		
այդ թվում՝ Աճանցյալներից	42,401	84,916		
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	(3,429)		
Ընդամենը	**43,574**	**85,635**		
Արտարժութային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	53,378	160,268	218,937	330,927
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(42,219)	(20,311)	(10,435)	(4,110)
Ընդամենը	**11,159**	**139,957**	**208,502**	**326,817**
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	(6,198)	(10,362)	-	22
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ			3,235	13,240
Ընդամենը	**(6,198)**	**(10,362)**	**3,235**	**13,262**
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	**48,535**	**215,230**	**211,737**	**340,079**

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**	**01.07.17-30.09.17**	**01.01.17-30.09.17**
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	23,655	107,248	55,608	161,586
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	28,249	85,465	26,532	83,370
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	1,336	1,336	11,893	13,438
Այլ եկամուտներ	13,758	41,266	12,108	34,287
Ընդամենը	**66,998**	**235,315**	**106,141**	**292,681**

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	Ծանոթ.	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**	**01.07.17-30.09.17**	**01.01.17-30.09.17**
Սկզբնական մնացորդ	16	865,062	809,915	3,062,034	1,932,195
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(148,917)	(1,050,970)	(481,439)	396,125
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		(17,423)	(121,742)	(40,237)	(78,659)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		223,009	1,205,767	450,421	1,199,237
Պահուստի օգտագործում		(38,697)	(168,574)	(115,283)	(650,246)
Վերջնական մնացորդ		**917,880**	**917,880**	**2,955,970**	**2,955,970**
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով	14			0	0
Սկզբնական մնացորդ		-	-	-	-

Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-	-	18,507	18,507
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ					
Պահուստի օգտագործում		-	-	18,507	18,507
Վերջնական մնացորդ		**-**	**-**	**-**	**-**
Այլ ակտիվների գծով	22			0	0
Սկզբնական մնացորդ		35,782	32,518	10,830	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(9,419)	(1,443,646)	(9,255)	19,958
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		(2)	(1,528)	(4,886)	(4,895)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		5,649	1,450,936	7,056	27,055
Պահուստի օգտագործում		(1,000)	(10,321)	(3,865)	(42,257)
Վերջնական մնացորդ		**31,014**	**31,014**	**9,652**	**9,652**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով					
Սկզբնական մնացորդ	17	420	-	-	1,234
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-	420	-	(1,234)
Վերջնական մնացորդ		**420**	**420**	**-**	**-**
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով					
Սկզբնական մնացորդ	18	291,557	273,387	193,933	196,176
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		33	18,203	79,055	76,812
Վերջնական մնացորդ		**291,590**	**291,590**	**272,988**	**272,988**
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		**(158,303)**	**(2,475,993)**	**(393,132)**	**510,168**

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**	**01.07.17-30.09.17**	**01.01.17-30.09.17**
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	392,279	1,272,066	417,240	1,420,130
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	232	972	152	582
Գործուղման ծախսեր	696	10,075	3,830	7,195
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	47,933	145,479	39,675	145,456
Ապահովագրության ծախսեր	2,610	7,172	182	597
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	3,777	11,949	4,164	18,578
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	34,504	115,611	40,089	131,210
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	6,000	24,070	1,600	6,400
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	16,672	48,996	12,107	44,553
Տրանսպորտային ծախսեր	8,959	25,357	7,785	23,573
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	28,460	92,068	23,481	89,926
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	5,251	18,957	5,338	14,185
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	4,416	12,880	3,383	12,932
Այլ վարչական ծախսեր	14,434	45,161	9,026	28,066
Ընդամենը	**566,223**	**1,830,813**	**568,052**	**1,943,383**

	01.07.18-30.09.18	**01.01.18-30.09.18**	**01.07.17-30.09.17**	**01.01.17-30.09.17**
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը	484	492	518	512
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը	280.80	302.10	297.90	310.00

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18	01.07.17-30.09.17	01.01.17-30.09.17
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	2	122	0	795
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	3,487	12,860	3,505	13,600
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	4,991	13,893	8,624	22,373
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	64,923	187,366	69,061	208,313
Ավանդների երաշխավորման հիմանդրամին հատկացումներ	22,705	70,311	4,000	56,385
Այլ ծախսեր	21,094	69,431	13,635	50,728
Ընդամենը	**117,202**	**353,983**	**98,825**	**352,194**

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	30/09/2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	30/09/2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	6,430,419		1,726,223	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	830,000			

Ծանոթագրություն 11.1. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	30/09/2018	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	30/09/2017
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	0		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			
Ստեղծված պահուստների գծով			
Այլ պարտավորությունների գծով			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	147,021	40,669	187,690
Հիմնական միջոցների գծով	147,021	40,669	187,690
Ստեղծված պահուստների գծով			
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	**(147,021.00)**	**(40,669.00)**	**(187,690.00)**

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	30/09/2018	30/09/2017
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	5,600,419	1,726,223
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	5,600,419	1,726,223
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	465,223	465,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	4.41	1.36

Ծանոթագրություն 13.«Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30/09/2018	31/12/2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,691,204	1,117,325
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,582,815	789,875
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,246,719	8,669,354
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	144,500	270,000
Ժամկետային ավանդներ ԿԲ-ում	-	8,002,958
Ընդամենը	**10,665,238**	**18,849,512**
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	120,717	130,165

*ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված 144,5 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկերում	12,116	12,550
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում	437,214	901,511
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	
Ընդամենը	**449,330**	**914,061**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ այլ պահանջներ	-	
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ այլ պահանջներ	15,372	22,628
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ	9,989,082	10,839,566
Հաշվեգրված տոկոսներ	13,575	8,916
Ընդամենը	**10,018,029**	**10,871,110**
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**10,467,359**	**11,785,171**

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	-	-
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	6,651,334	4,850,950
այլ	95,530	94,217
Հաշվեգրված տոկոսներ	7,843	5,281
Ընդամենը	**6,754,707**	**4,950,448**
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**17,222,066**	**16,735,619**

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ պետական արժեթղթեր		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	30/09/2018	31/12/2017
Վարկեր, այդ թվում՝	72,765,651	64,723,554
Հիփոթեքային	8,937,967	8,396,353
Օվերդրաֆտ	868,613	1,222,126

Վարկային քարտեր	3,382,264	2,914,620
Ֆակտորինգ	535,988	455,717
Բանկային երաշխիքներ	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	447,678	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	714,549	769,812
Ընդամենը վարկեր	**78,714,743**	**70,085,829**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	917,880	809,914
Ընդամենը զուտ վարկեր	**77,796,863**	**69,275,915**

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը	**30/09/2018**	**31/12/2017**
	գումարը	գումարը
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, որից	78,000,194	69,316,017
արժեզրկված (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	724,416	5,136,392
ժամկետանց	64,225	3,075,435
հաշվեգրված տոկոսներ	714,549	769,812
Ընդամենը վարկեր	**78,714,743**	**70,085,829**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	917,880	809,914
Ընդամենը զուտ վարկեր	**77,796,863**	**69,275,915**

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Պետական ձեռնարկություններ	**47,203,481**	**42,134,416**
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	**14,169,652**	**11,696,014**
խոշոր ձեռնարկություններ	3,268,002	3,895,321
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	10,901,650	7,800,693
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	**16,932,006**	**15,912,358**
սպառողական վարկեր	4,127,246	4,117,479
հիփոթեքային վարկեր	9,153,554	8,604,352
ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	2,500	4,597
վարկային քարտեր	3,401,480	2,932,242
Անհատ ձեռնարկատերեր	**409,604**	**343,041**
Այդ թվում ՝հաշվեգրված տոկոսներ	714,549	769,812
Ընդամենը վարկեր	**78,714,743**	**70,085,829**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	**917,880**	**809,914**
Ընդամենը զուտ վարկեր	**77,796,863**	**69,275,915**

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	**30/09/2018**	**Տեսակարար կշիռը (%)**	**31/12/2017**	**Տեսակարար կշիռը (%)**
Գյուղատնտեսություն	902,680	1.15%	805,472	1.15%

Արդյունաբերություն	2,021,014	2.57%	1,937,022	2.76%
Շինարարություն	1,857,144	2.36%	1,216,918	1.74%
Առևտուր	1,406,328	1.79%	867,141	1.24%
Տրանսպորտ և կապ	20,255	0.03%	9,000	0.01%
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	450,678	0.57%	76,632	0.11%
Կրթություն և մշակույթ	-	0.00%	4,047	0.01%
Առողջապահություն	749,930	0.95%	432,471	0.62%
Հիպոթեքային վարկեր	9,153,554	11.63%	8,604,352	12.28%
Սպառողական վարկեր	7,532,634	9.57%	7,055,138	10.07%
Տնտեսության այլ ճյուղեր	54,620,526	69.39%	49,077,636	70.03%
Այդ թվում `Հաշվեգրված տոկոսներ	714,549		769,812	
Ընդամենը	**78,714,743**	100.00%	70,085,829	100.00%

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

	30/09/2018	**31/12/2017**
կապիտալի գործիքներ	58,207	58,958
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,859,058	-
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	61,359	
Ներդրումների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	420	
Ընդամենը Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով	**5,978,204**	**58,958**

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	**Հիմնական գործունեությունը**	**Գրանցման երկիրը**	**Ներդրման ամսաթիվը**	**Ներդրումը**	**Բաժնեմասը (%)**
1. «Արմենիան Քարտ» ՓԲԸ	վճարահաշվարկային կազմակերպություն	ՀՀ ք.Երևան	21.01.03	12,143	1.25
2. «ԱՔՌԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	վարկային բյուրո	ՀՀ ք.Երևան	27.11.07	19,314	3.68
3. «ԱրցախՀԷԿ» ԲԲԸ	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	ԱՀ ք.Ստեփանակերտ	15.09.16	26,750	0.23
Ընդամենը				58,207	

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	12,248,588	8,951,513
գանձապետական պարտատոմսեր	12,248,588	8,951,513
Հաշվեգրված տոկոսներ	340,751	194,153
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**12,589,339**	**9,145,666**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր		
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	14,588,200	13,668,848
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
Հաշվեգրված տոկոսներ	346,637	307,085
Ընդամենը	14,934,837	13,975,933
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)	**291,590**	**273,387**
Զուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	**27,232,586**	**22,848,212**

Ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ	0	0

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ	12,589,339	9,145,666
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	27,232,586	22,848,212
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված	0	0

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

	30/09/2018	31/12/2017
Գույքի բռնագանձման արդյունքում առաջացած վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	3,194,554	2,928,707

Ծանոթագրություն 21. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հող	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոց ներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Փոխադր ամիջոց ներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակիհմն.մ իջգծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,127,656	232,485	147,311	361,582	0	101,244	**6,884,405**
Ավելացում			13,107	83	31,368	1,717			**46,275**
Օտարում									**-**
Վերադասակարգում									**-**
Վերագնահատում									**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,140,763	232,568	178,679	363,299	0	101,244	**6,930,680**
Ավելացում			5,067	1,093	205	2,659			**9,024**
Օտարում					16,927	10,166			**27,093**
Վերադասակարգում									**-**
Վերագնահատում									**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,145,830	233,661	161,957	355,793	0	101,244	**6,912,612**
Կուտակված մաշվածություն									**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,087,209	900,432	201,284	92,165	293,065	-	27,893	**3,602,048**
Ավելացում		34,335	8,289	1,132	3,112	3,525		2,166	**52,559**
Օտարում									**-**
Վերադասակարգում									**-**
Վերագնահատում									**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,121,544	908,721	202,416	95,277	296,590	-	30,059	**3,654,607**
Ավելացում		35,505	10,592	1,036	3,308	3,763		2,241	**56,445**
Օտարում/ դուրս գրում					16,088	9,629			**25,717**
Վերադասակարգում									**-**
Վերագնահատում									**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի		2,157,049	919,313	203,452	82,497	290,724	-	32,300	**3,685,335**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									**-**
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**211,586**	**2,545,492**	**226,517**	**30,209**	**79,460**	**65,069**	**0**	**68,944**	**3,227,279**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի	**211,586**	**2,580,997**	**232,042**	**30,152**	**83,402**	**66,709**	**0**	**71,185**	**3,276,073**

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Կապիտալ ներդր. բանկի ոչ նյութակ. ակտիվներում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	102,165	56,139	1,080	0	**159,384**
Ավելացում	3,000	28			**3,028**
Վերադասակարգում				0	**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	105,165	56,167	1,080		**162,412**
Ավելացում		-441			**(441)**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	105,165	55,726	1,080		**161,971**
Կուտակված մաշվածություն					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	87,268	25,523	1,070		**113,861**
Ավելացում	4,249	2,756			**7,005**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	91,517	28,279	1,070	0	**120,866**
Ավելացում	5,519	-2,971			**2,548**
Վերադասակարգում					**-**
Օտարում					**-**
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	97,036	25,308	1,070	0	**123,414**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					**-**
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**8,129**	**30,418**	**10**	**0**	**38,557**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**13,648**	**27,888**	**10**	**0**	**41,546**

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պահանջներ»

	30/09/2018	31/12/2017
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	25,805	527,666
Ընդամենը	**25,805**	**527,666**
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	2,908,545	2,520,666
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	1,856	
Կանխավճարներ մատակարարներին	54,283	2,991
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	150,128	11,014
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	**-**	**-**
Ընդամենը	**3,114,812**	**2,534,671**
Այլ ակտիվներ Պահեստ	31,674	28,246
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	8,270	4,173
Այլ ակտիվներ		102,327
Ընդամենը	**39,944**	**134,746**
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	31,014	32,518
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**3,149,547**	**3,164,565**

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	**30/09/2018**	**31/12/2017**
ՀՀ բանկերի	1,184	1,184
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**1,184**	**1,184**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ	3,169,029	-
ՀՀ կենտրոնական բանկ	-	-

ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
այլ	816	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	761	-
Ընդամենը	**3,170,606**	**-**
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
ընթացիկ հաշիվներ	59,145	55,147
վարկեր և ավանդներ	6,079,487	8,143,807
այլ	1,771	1,246
Հաշվեգրված տոկոսներ	64,819	88,041
Ընդամենը	**6,205,222**	**8,288,241**
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**9,377,012**	**8,289,425**

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Ընթացիկ հաշիվներ	913,859	537,280
Ժամկետային ավանդներ*	6,676,663	6,087,092
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	64,976	20,237
Ընդամենը	**7,655,498**	**6,644,609**
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	17,979,438	20,079,942
Ժամկետային ավանդներ	12,909,506	10,322,774
Այլ	21,024	40,331
Հաշվարկված տոկոսներ	51,944	94,802
Ընդամենը	**30,961,912**	**30,537,849**
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,577,613	1,484,404
Ժամկետային ավանդներ	8,834,614	8,849,327
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Այլ	7,137	4,921
Ընդամենը	**10,419,364**	**10,338,652**
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	67,725	131,690
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	133	240
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	**67,858**	**131,930**
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	5,755,128	5,444,922
Ժամկետային ավանդներ	33,307,637	30,589,336
Այլ	176,860	389,147
Հաշվարկված տոկոսներ	826,913	663,123
Ընդամենը	**40,066,538**	**37,086,528**
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	2,673,356	2,908,331
Ժամկետային ավանդներ	2,750,409	2,975,749
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	46,200	29,108
Ընդամենը	**5,469,965**	**5,913,188**
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**94,641,135**	**90,652,756**

*ԱՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 30.09.18 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 6 155 295 հազ. ՀՀ դրամ

Ժամկետային ավանդներն ըստ հաճախորդների

Ժամկետային ավանդներ	30/09/2018	31/12/2017
Իրավաբանական անձիք	21,801,980	19,270,162
ֆիզիկական անձիք	36,921,215	34,243,534
Անհատ ձեռնարկատերեր		

Հաճախորդների և նրանց ընթացիկ ու ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Անվանում	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Ընթացիկ հաշիվներ	132,938	116,291
Ժամկետային ավանդներ	8,599	8,067
Հաճախորդների քանակ, այդ թվում՝	**79,948**	**70,808**
Ֆիզիկական անձինք	76,954	67,565
Իրավաբանական անձինք	2,994	3,243

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ»

Բանկը չունի Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	22,705	24,589
Այլ	4,399	6,805
Ընդամենը	**36,580**	**40,870**

Ծանոթագրություն 28. «Ստորադաս փոխառություն»

Անվանում	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,720,166	7,731,063

Ստորադաս փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորադաս Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ,ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները: Կապակցված անձանց կողմից ստացված փոխառության մարման ժամկետը լրանում է 2026թ:

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	**30/09/2018**	**31/12/2017**
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	91,939	195,196
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	52,959	23,388
Ընդամենը այլ ֆինանսական պատավորություններ	**144,898**	**218,584**
Հետաձգված եկամուտ	0	0
Վճարվելիք այլ հարկեր	884,534	79,291
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	7,384	7,741
Այլ	114,381	256,865
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**1,006,299**	**343,897**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**1,151,197**	**562,481**

Ծանոթագրություն 30 «Հետաձգված հարկային պարտավորություն»

Բանկի հիմնական միջոցների վերագնահատումից առաջացել է հետաձգված հարկային պարտավորություն:

	30/09/2018	31/12/2017
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	147,021	147,021

Ծանոթագրություն 31. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 30.09.18թ.-ի դրությամբ 23 261 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկած և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 465 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	12,030,100	51.72
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	10,130,450	43.55
Ոչ նշանակալից մասնակիցներ	1,100,600	4.73
Ընդամենը	**23,261,150**	**100**

Ծանոթագրություն 32. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»:

Կապիտալի այլ տարրեր	30/09/2018	31/12/2017
Պահուստներ, այդ թվում՝	**2,722,830**	**2,345,133**
Գլխավոր պահուստ	1,142,248	801,231
Վերագնահատման պահուստ	1,580,582	1,543,902
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	**9,568,520**	**4,309,118**
Ընթացիկ տարվա	5,600,419	3,443,745
Նախորդ տարվա	3,968,101	865,373

Ծանոթագրություն 33. Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	30/09/2018	31/12/2017
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,173,377	723,403
Տրամադրված երաշխիքներ	464,484	541,309
Ընդամենը	**1,637,861**	**1,264,712**

Ծանոթագրություն 34. Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	**Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ**	**ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ**
Մինչև 1 տարի		186,650
1-5 տարի		604,425
5 տարուց ավելի		5,131
Ընդամենը	**0**	**796,206**

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

1. բանկի ղեկավարները,
2. բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
3. (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:
Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	**30/09/2018**	**30/09/2017**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**12,149**	**1,320**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	833,699	1,607,751
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-833,782	-1,596,703
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	**12,066**	**12,368**

Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ	**30/09/2018**	**30/09/2017**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**0**	**-370**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	719,443	681,882
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-719,443	681,512
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	**0**	**0**

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	**30/09/2018**	**30/09/2017**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**7,861,673**	**5,536,334**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	2,526,599	1,573,415
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-1,035,274	-1,711,975
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	**9,352,998**	**5,397,774**
Տոկոսային եկամուտ	167,249	152,036

Բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը բանկի ղեկավարներին և դրանց հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերն են:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**30/09/2018**	**30/09/2017**
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	**37,072,973**	**20,399,613**
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	17,443,342	57,561,511
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-16,222,098	-38,774,864
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	**38,294,217**	**39,186,260**
Տոկոսային ծախս	**541,372**	**477,254**

Ծանոթագրություն 36. Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ

հազ. ՀՀ դրամ

	30/09/2018	**30/09/2018**
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	184,775.00	152,778.00

Ծանոթագրություն 37. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Բանկի գործունեությունը, բնորոշ ֆինանսական ռիսկերով պայմանավորված, ենթադրում է ռիսկերի որոշակի մակարդակի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկ կրելը բանկային գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական և միջանկյալ մարտահրավերներին համահունչ՝ նպատակ ունենալով ապահովել Բանկի ռազմավարության իրականացման գործընթացի կառավարելիությունը և հուսալիությունը:
Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ուղղված է բացահայտելու, գնահատելու և կառավարելու բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, օժանդակելու Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպելիս Բանկը ձգտում է առաջնորդվել միջազգային լավագույն փորձով՝ միջավայրի փոփոխությանը զուգընթաց պարբերաբար վերանայելով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը:

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի Խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը, Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ռիսկերի կառավարման ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, իրականացնում է Բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի բացահատում, գնահատում և կառավարում՝ համագործակցելով Բանկի համապատասխան կառուցվածքային միավորների հետ:
Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկը:

37.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը հավանականություն է, որ գործարքի մյուս կողմը կխախտի Բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները, ինչը բացասաբար կազդի Բանկի շահույթի և (կամ) կապիտալի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից գործարքներն արտացոլվում են Բանկի հաշվեկշռում, թե հանդես են գալիս որպես արտահաշվեկշռային հոդված: Ընդ որում, վարկային ռիսկն առաջանում է ցանկացած ժամանակ, երբ միջոցները տրամադրվում են, ներդրվում են կամ այլ կերպ հասանելի են դառնում փոխառուին (գործընկերոջը) և (կամ) պահանջի իրավունք է առաջանում Բանկի համար և (կամ) Բանկը ստանձնում է միջոցների տրամադրման պարտավորություն: Վարկային ռիսկը Բանկը տարանջատում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ.
Վարկառուի ռիսկը ծագում է այն ժամանակ, երբ պարտապանն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները: Նշված ռիսկի կառավարման համար Բանկի խորհրդի կողմից ընդունվել են ընթացակարգեր, որոնք սահմանում են վարկառուի վարկունակության գնահատման համապատասխան չափանիշներ, գրավի գնահատման չափանիշներ, վարկերի/վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիթորինգի մեխանիզմներ: Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Պորտֆելային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային պորտֆելում առկա տնտեսության տարբեր ճյուղերում տեղաբաշխված վարկային ներդրումների չմարման հետևանքով: Պորտֆելային ռիսկն առաջանում է, եթե Բանկի վարկային պորտֆելը հիմնականում կենտրոնացված է տնտեսության որևէ ճյուղում և առկա է տնտեսության տվյալ ճյուղի տնտեսական իրավիճակի վատթարացում:
Բանկի ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից՝ համաձայն Բանկում գործող ներքին սահմանաչափերի: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ Բանկի ղեկավար մարմիններին է ներկայացնում վարկային ռիսկի վերաբերյալ հաշվետվություններ:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ
Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	*ՀՀ*	*ԱՊՀ երկրներ*	*ՏՀԶԿ* երկրներ*	*Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ*	*Ընդամենը*
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	10,785,955				**10,785,955**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	16,673,950	157,392	385,457	5,267	**17,222,066**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	77,795,469		1,395	-	**77,796,864**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	5,978,204			-	**5,978,204**
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	27,232,586			-	**27,232,586**
Այլ ակտիվներ	9,029,352	-	580,585	-	**9,609,937**
Ընդամենը ակտիվներ	**147,495,515**	**157,392**	**967,437**	**5,267**	**148,625,611**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,636,233		1,628	-	**1,637,861**
Պարտավորություններ					**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	9,376,196	816		0	**9,377,012**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	78,751,790	222,960	6,026,276	9,640,109	**94,641,135**
Ստորադաս փոխառություն	851,847		6,868,319	-	**7,720,166**
Այլ պարտավորություններ	1,334,568		230	-	**1,334,798**
Ընդամենը պարտավորություններ	**90,314,401**	**223,776**	**12,894,825**	**9,640,109**	**113,073,111**
Զուտ դիրք	**57,181,114**	**(66,384)**	**(11,927,388)**	**(9,634,842)**	**35,552,500**

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	*ՀՀ*	*ԱՊՀ երկրներ*	*ՏՀԶԿ* երկրներ*	*Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ*	*Ընդամենը*
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,979,677				**18,979,677**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,717,263	217,622	269,693	531,041	**16,735,619**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	69,275,102		812	-	**69,275,914**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	58,958			-	**58,958**
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	22,848,212			-	**22,848,212**
Այլ ակտիվներ	9,295,405		143,778	1,452	**9,440,635**

Ընդամենը ակտիվներ	**136,174,617**	**217,622**	**414,283**	**532,493**	**137,339,015**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,264,712		671	1,707	**1,267,090**
Պարտավորություններ					**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	8,289,425	-		-	**8,289,425**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	74,400,916	110,349	14,924,355	1,217,136	**90,652,756**
Ստորադաս փոխառություն	852,135		6,878,928	1	**7,731,064**
Այլ պարտավորություններ	750,167		205	-	**750,372**
Ընդամենը պարտավորություններ	**84,292,643**	**110,349**	**21,803,488**	**1,217,137**	**107,423,617**
Զուտ դիրք	**51,881,974**	**107,273**	**(21,389,205)**	**(684,644)**	**29,915,398**

ՏՀԶԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

Առ 30.09.18թ. ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերի կառուցվածքը ըստ մարզերի ունի հետևյալ տեսքը

Երևան	5,585,873
Արագածոտնի մարզ	63,627
Արարատի մարզ	138,118
Արմավիրի մարզ	112,967
Գեղարքունիքի մարզ	288,103
Լոռու մարզ	16,482
Կոտայքի մարզ	315,412
Շիրակի մարզ	18,077
Սյունիքի մարզ	36,956
Վայոց Ձորի մարզ	9,054
Տավուշի մարզ	13,376
ԱՀ	71,196,253
Ընդամենը	**77,794,298**

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	**93,850,206**	**24,515**	**520,168**	**547**	**54,766**	**88**	**33,558**	**48**	**11,621,473**	**1,928**
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	880,124	45	9,798	2	2,186	2	-	-	1,848,622	43
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	8,469	1	3,579	1	-	-	-	-	18,966	1
Մշակող արդյունաբերություն	1,877,797	35	100,362	4	-	-	-	-	1,256,819	21
Էլեկտրականության,գազի,գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	3,178,117	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Ջրամատակարարում,կոյուղի,թափոնների կառավարում և վերամշակում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շինարարություն	1,828,508	17	9,141	1	-	-	-	-	1,518,048	14
Առևտուր	1,380,176	89	5,791	3	1,939	3	1,045	1	1,081,466	72
Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն,այդթվում՝	20,052	2	-	-	-	-	-	-	204,685	5
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	439,824	9	5,769	1	-	-	-	-	50,498	5
Տեղեկատվություն և կապ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսականևապահովագրականգործունեություն	16,661,834	37	-	-	-	-	-	-	98,392	3
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մասնագիտական,գիտականև տեխնիկական գործունեություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կրթություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Առողջապահություն	742,431	3	-	-	-	-	-	-	7,904	2
Մշակույթ,զվարճություն,հանգիստ	-	-	-	-	-	-	-	-	5,353	1
Հիպոթեքային վարկեր	8,704,477	1,329	250,309	46	27,632	5	18,433	7	1,753,557	181
Սպառողական վարկեր	7,232,772	22,864	135,419	489	23,009	78	13,366	39	2,482,542	1,572
Տնտեսության այլ ճյուղեր	50,895,623	77	-	-	-	-	714	1	1,294,621	8
Դեբիտորական պարտքեր	3,974,652	1,093	462	21	60	16	181	31	677,090	1300
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	58,207	25,871								

Հետհաշվեկշռային հողվածներ,այդ թվում՝	1,636,655	7,603	1,054	30	119	3	1	1	32	2
Երաշխիքներ	464,484	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Ակրեդիտիվներ										

Նախորդ ֆինանական տարվա վերջի դրությամբ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	**84,585,763**	**23,499**	**242,764**	**242**	**132,842**	**102**	**19,244**	**38**	**13,074,576**	**2,222**
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	778,963	45	5,604	3	9,525	3	0	0	2,024,524	50
Հանքագործականարդյունաբերությունևբացահանքերիշահագործում	15,998	2	0	0	0	0	0	0	19,742	2
Մշակողարդյունաբերություն	1,893,836	43	7095.3379	1	0	0	0	0	1,445,858	33
Էլեկտրականության,գազի,գոլորշուևլավորակօդիմատակարարում	1,738,414	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Ջրամատակարարում,կոյուղի,թափոններիկառավարումևվերամշակում	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Շինարարություն	1,204,742	15	0	0	0	0	0	0	1,582,578	15
Առևտուր	827,416	81	11,384	3	12,915	4	1,202	1	1,265,976	87
Փոխադրումներևպահեստայինտնտեսություն,այդթվում՝	8,910	2	0	0	0	0	0	0	214,642	5
Կեցությանևհանրայինսննդիկազմակերպում	65,496	13	9427.0432	1	0	0	0	0	112,915	8
Տեղեկատվությունևկապ	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ֆինանսականևապահովագրականգործունեություն	15,704,713	30	0	0	0	0	0	0	98,511	3
Անշարժգույքիհետկապվածգործունեություն	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Մասնագիտական,գիտականև տեխնիկական գործունեություն	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Կրթություն	3,950	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Առողջապահություն	428,147	2	0	0	0	0	0	0	18,693	2
Մշակույթ,զվարճություն,հանգիստ	0	0	0	0	42.82544	1	0	0	5,369	1
Հիպոթեքային վարկեր	8,253,834	1304	130,025	31	76,957	12	8,685	4	2,145,526	217
Սպառողական վարկեր	6,819,967	21,895	79,229	203	27,689	81	9,266	33	2,855,000	1,788
Տնտեսությանայլճյուղեր	46,841,376	61	0	0	5,713	1	0	0	1,285,242	11
Դեբիտորական պարտքեր	**1,707,737**	**958**	**190**	**9**	**227**	**24**	**30**	**18**	**3064205**	**1247**
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	**58,958**	**25871**								
Հետհաշվեկշռայինհոդվածներ,այդթվում՝	**1,263,940**	**7,130**	**90**	**13**	**166.1652**	**4**	**0**	**0**	**516**	**2**
Երաշխիքներ	**541,309**	**20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ակրեդիտիվներ										

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	93,848,811	520,168	54,766	33,558	11,621,473
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին					
(Ռուսաստան)					
(Ուկրաինա)					
3. ՏՀԶԿ երկների ռեզիդենտներին	1,395				
(Շվեյցարիա)	1,395				
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկների ռեզիդենտներին, այդ թվում	-				
5. Ընդամենը	**93,850,206**	**520,168**	**54,766**	**33,558**	**11,621,473**

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ

Ակտիվներ	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	84,584,951	242,764	132,842	19,244	13,074,576
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին					
(Ռուսաստան)					
(Ուկրաինա)					
3. ՏՀԶԿ երկների ռեզիդենտներին	812				
(Շվեյցարիա)	812				
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկների ռեզիդենտներին, այդ թվում	0				
5. Ընդամենը	**84,585,763**	**242,764**	**132,842**	**19,244**	**13,074,576**

չաշխատող վարկեր / ընդհանուր վարկեր	0.64%
չաշխատող վարկերի պահուստ / ընդհանուր կապիտալ	0.33%
վարկերի գծով պահուստաֆոնդ / ընդհանուր վարկեր	0.95%
հնարավոր կորուստների պահուստ վարկերի գծով / չաշխատող վարկեր	150.87%
(դուրսգրումներ – փոխհատուցումներ) / միջին ընդհանուր վարկեր	1.41%
վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախսեր – վարկերի գծով կորուստ)/վարկային ներդրումներ	8.22%
խոշոր փոխառություններ / կապիտալ	5.46%

37.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթի փոխարժեքներ, բաժնային գործիքների գներ և այլն) տատանումը բացասական ազդեցություն կունենա Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական տոկոսադրույքների անցանկալի տեղաշարժերը բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Արտարժութային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին: Բանկի արտարժութային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկի յուրաքանչյուր արտարժույթի և արտարժույթների արժութային դիրքերի համար գործում են ներքին սահմանաչափերը: Բանկում արտարժութային ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և VAR մոդելի միջոցով:

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	8,146,445	2,441,786	197,724	**10,785,955**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	16,667,002	528,005	27,059	**17,222,066**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	46,290,272	31,506,592	-	**77,796,864**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	5,916,845	61,359	-	**5,978,204**
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	25,573,108	1,659,478	-	**27,232,586**
Այլ	6,861,840	2,748,097	-	**9,609,937**
Ընդամենը ակտիվներ	**109,455,511**	**38,945,317**	**224,783**	**148,625,611**
Պարտավորություններ				

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	6,180,360	3,196,595	57	**9,377,012**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	62,884,991	31,741,160	14,984	**94,641,135**
Ստորադաս փոխառություն	3,856,713	3,863,453	0	**7,720,166**
Այլ պարտավորություններ	1,334,073	681	44	**1,334,798**
Ընդամենը պարտավորություններ	**74,256,137**	**38,801,889**	**15,085**	**113,073,111**
Զուտ դիրք	**35,199,374**	**143,428**	**209,698**	**35,552,500**

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Ակտիվներ	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,674,721	3,225,120	79,836	**18,979,677**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,706,645	948,494	80,480	**16,735,619**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	**-**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	38,839,476	30,436,438	-	**69,275,914**
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	58,958	-	-	**58,958**
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	21,153,061	1,695,151	-	**22,848,212**
Այլ	7,117,338	2,323,297	-	**9,440,635**
Ընդամենը ակտիվներ	**98,550,199**	**38,628,500**	**160,316**	**137,339,015**
Պարտավորություններ	-	-	-	**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	8,288,125	1,300	-	**8,289,425**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	55,541,106	35,087,428	24,222	**90,652,756**
Ստորադաս փոխառություն	3,855,923	3,875,141	-	**7,731,064**
Այլ պարտավորություններ	749,842	518	12	**750,372**
Ընդամենը պարտավորություններ	**68,434,996**	**38,964,387**	**24,234**	**107,423,617**
Զուտ դիրք	**30,115,203**	**(335,887)**	**136,082**	**29,915,398**

* Բանկի <I խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, անգլիական ֆունտ ստեռլինգը, շվեյցարական ֆրանկ, կանադական դոլար, ավստրալիական դոլար, բանկային ոսկին:

** Բանկի <II խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ռուսական ռուբլին, վրացական լարին, ուկրաինական գրիվնյան:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	**ՀՀ դրամ**	**I խմբի արտարժույթ***	**II խմբի արտարժույթ****	**Ընդամենը**
Ֆյուչերսային գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Օպցիոնների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Սվոպերի գծով				
-պարտավորություններ	0	478,500	0	478,500
-պահանջներ	0	483,091	0	483,091
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	0	4,591		4,591
Զուտ բաց դիրք	**35,199,374**	**138,837**	**209,698**	**35,547,909**

* նախորդ աղյուսակում ստացված 'Զուտ դիրք' տողի տվյալներից հանվում են 'Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների' տողի համապատասխան տվյալները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	16,661,834	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
վարկեր	-	-								-		
ավանդներ	-	-				-						
հետգնման պայմանագրեր	16,661,834	-										
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	554,409	846,500	3,266,770	3,224,863	9,715,230	7,270,896	9,547,316	7,189,568	20,436,564	11,568,766	3,322,184	1,764,280
վարկեր	527,145	846,500	3,200,069	3,224,863	9,619,184	6,818,960	9,385,470	7,189,568	20,255,221	11,568,766	3,322,184	1,764,280
ավանդներ												
ֆակտորինգ	27,264	-	66,702	-	96,046	-	161,846	-	181,343	-	-	-
լիզինգ												
հետգնման պայմանագրեր						451,936						
արժութային սվոպ												
այլ												
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի	-	-	-	61,359	-	-	652,809	-	2,371,814	-	2,834,434	-
երկարաժամկետ պարտք. Գործիքներ									2,371,814	-	2,834,434	-
կարճաժամկետ պարտք. Գործիքներ	-	-	-	61,359	-	-	652,809	-				
ավանդային հավաստագրեր												
կապիտալի գործիքներ												
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	600,000	-	696,654	-	1,052,969	-	2,810,055	-	18,699,845	1,693,269	1,971,384	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	**17,816,243**	**846,500**	**3,963,425**	**3,286,222**	**10,768,198**	**7,270,896**	**13,010,180**	**7,189,568**	**41,508,223**	**13,262,035**	**8,128,002**	**1,764,280**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	14,097	2,730,139	1,567,924	449,061	1,597,524	-	497,482	23,918	1,559,263	-	874,691	
վարկեր	14,097	2,730,139	47,722	449,010	77,270	-	154,374	-	1,493,386	-	874,691	-
ավանդներ	-	-	1,520,202	51	1,520,202	51	342,552	24,473	65,875	2	-	-
ֆատկորինգ												
լիզինգ												
հետգնման պայմանագրեր	-											
արժութային սվոպ												
այլ												
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	1,571,257	1,596,960	3,696,109	1,562,577	5,212,023	7,174,104	20,094,725	13,241,035	3,496,159	2,748,059	4,501,424	530,822
ավանդներ	1,571,257	1,596,960	3,696,109	1,562,577	5,212,023	7,174,104	20,094,725	13,241,035	3,496,159	2,748,059	4,501,424	530,822
հետգնման պայմանագրեր												
արժութային սվոպ												
Այլ												
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,856,714	3,863,453
Ներգրաված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	**1,585,355**	**4,327,098**	**5,264,033**	**2,011,637**	**6,809,547**	**7,174,104**	**20,592,207**	**13,264,952**	**5,055,422**	**2,748,059**	**9,232,829**	**4,394,275**
Զուտ դիրք	**16,230,888**	**(3,480,598)**	**(1,300,608)**	**1,274,585**	**3,958,652**	**96,791**	**(7,582,027)**	**(6,075,384)**	**36,452,801**	**10,513,976**	**(1,104,827)**	**(2,629,995)**

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	**%**	**%**	**%**
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			**4.5**	

Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	**6.31**			
միջբանկային վարկեր				
միջբանկային ռեպո	**6.31**		**6**	
միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	**15.12**	**13.2**	**15.29**	**13.01**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	**10.02**	**11**		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	**8.76**	**7.5**	**8.67**	**7.5**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	**8.63**	**1.05**	**9.39**	**8.25**
Պարտավորություններ հաճա խորդների նկատմամբ	**10.63**	**6.7**	**12.39**	**7.6**
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

37.3.Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ Բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում, ապահովելով բավարար բարձր իրացվելի ակտիվների առկայություն, ռեսուրսների կայունություն, ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր, միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ, ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքային դիվերսիֆիկացիայի ապահովում, իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովում:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից իրականացվում են կանոնավոր սթրես-թեստեր շուկայի սովորական ու արտասովոր պայմանները հաշվի առնող տարբեր սցենարների տեսանկյունից:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							
	ժամկետանց	**ժամկետային**	**ցպահանջ**	**մինչև 3 ամիս**	**3-ից մինչև 6ամիս**	**6-ից մինչև 12 ամիս**	**1-ից մինչև 5 տարի**	**5 տարուց ավելի**	**Անժամկետ**	**Ընդամենը**
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ,մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում			10,520,738						144,500	10,665,238
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			477,861	16,666,424					77,781	17,222,066
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	49,539	653,324	-	8,147,576	16,158,465	16,369,798	31,359,051	5,059,108		77,796,862
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	2,180,458	1,116,888	3,361,875	21,936,410	4,556,952	58,207	33,210,790
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող				292,509		652,809	2,291,350	2,683,329	58,207	5,978,204
մինչև մարման ժամկետր պահվող				1,887,949	1,116,888	2,709,066	19,645,060	1,873,623		27,232,586
ռեպո համաձայնագրով վաճառված										-
Այլ պահանջներ		963	385,260	284,610	304,770	31,002	2,263,665		6,460,390	9,730,660
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	49,539	654,287	11,383,859	27,279,068	17,580,123	19,762,675	55,559,126	9,616,060	6,740,878	148,625,616
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	12,365	233,559	2,985,333	4,731,931	6,970,673	7,040,155	15,177,154	1,734,288		38,885,458

II խմբի արտարժույթով			224,784	1,749						226,533
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	35	51,058		2,745	2,094	4,237	49,890	116,246		226,305
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	49,504	602,266		25,965,046	15,945,808	18,284,080	55,408,179	7,276,937		123,531,820
Անտոկոս		963	11,383,859	1,311,277	1,632,221	1,474,358	101,057	2,222,877	6,740,878	24,867,490
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			128,186	4,718,240	1,577,026	527,268	1,554,314	871,978		9,377,012
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			29,215,878	8,712,577	12,422,740	33,098,922	6,175,342	5,015,676	-	94,641,135
ցպահանջ ավանդներ			29,017,861							29,017,861
ժամկետային ավանդներ				8,712,577	12,422,740	33,098,922	6,175,342	5,015,676		65,425,257
այլ			198,017							198,017
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորադաս փոխառություն								7,720,166		7,720,166
Այլ պարտավորություններ			1,325,322						9,476	1,334,798
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,173,377	56,217	175,732	30,000	202,535			1,637,861
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				52,309	49,050	85,291	604,425	5,131		796,206
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	30,669,386	13,430,817	13,999,766	33,626,190	7,729,656	13,607,820	9,476	113,073,111
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			5,093,244	6,213,295	7,139,236	13,225,052	2,739,166	528,448		34,938,441
II խմբի արտարժույթով			15,083							15,083
Խոշոր պարտավորություններ*			15,640,141	451,404	84,136	8,950,143	500,039	12,225,676		37,851,539
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով							745	18,975		19,720
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			9,505,677	13,373,352	13,852,745	32,926,544	7,728,911	13,588,845	9,476	90,985,550
Անտոկոս			21,163,709	57,465	147,021	699,646				22,067,841
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	49,539	654,287	-19,285,527	13,848,251	3,580,357	-13,863,515	47,829,470	-3,991,760	6,731,402	35,552,505
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	12,365	233,559	-2,107,911	-1,481,364	-168,563	-6,184,897	12,437,988	1,205,840	-	3,947,017
II խմբի արտարժույթով	-	-	209,701	1,749	-	-	-	-	-	211,450
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	35	51,058	-	2,745	2,094	4,237	49,145	97,271	-	206,585
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	49,504	602,266	-9,505,677	12,591,694	2,093,063	-14,642,464	47,679,268	-6,311,908	-9,476	32,546,270
Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք			-19,285,527	-5,437,276	-1,856,919	-15,720,433	32,109,036	28,117,277	34,848,679	35,552,505

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			10,579,511	8,000,000					270,000	18,849,511
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			974,355	15,690,443					70,821	16,735,619
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	57,451	410,640	-	8,794,100	7,462,313	13,884,946	34,214,166	4,452,298		69,275,914
Արժեթղթեր, այդ թվում՝										-
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			58,957							58,957
մինչև մարման ժամկետր պահվող				1,132,402	954,851	1,863,528	18,089,711	807,720		22,848,213
ռեպո համաձայնագրով վաճառված										-
Այլ պահանջներ		768	3,662,788	152,238	7,500	26,958	2,263,802		3,456,745	9,570,800
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	57,451	411,409	15,275,611	33,769,183	8,424,663	15,775,433	54,567,679	5,260,018	3,797,566	137,339,014
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	21,692	163,730	4,150,613	1,919,241	3,630,176	6,903,977	20,653,557	1,496,458	70,821	39,010,265
II խմբի արտարժույթով				160,317						160,317
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				5,045	3,367	7,378	77,017	203,407		296,214
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	57,451	410,640		33,579,759	8,413,081	15,549,113	54,429,012	2,846,768		115,285,824

Անտոկոս		768	15,275,611	184,379	8,215	218,942	61,650	2,209,843	3,797,566	21,756,974
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			144,932	3,102,140	1,808,895	652,500	1,627,622	953,336		8,289,425
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			31,031,931	6,195,543	7,954,436	21,335,540	19,444,597	4,690,710		90,652,757
ցպահանջ ավանդներ			30,602,213							30,602,213
ժամկետային ավանդներ				6,195,543	7,954,436	21,335,540	19,444,597	4,690,710		59,620,826
այլ			429,718							429,718
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորադաս փոխառություն								7,731,063		7,731,063
Այլ պարտավորություններ			740,896						9,476	750,372
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			723,403		124,534	167,903	248,872			1,264,712
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				54,927	52,790	105,366	646,823	23,427		883,333
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	31,917,759	9,297,683	9,763,331	21,988,040	21,072,219	13,375,109	9,476	107,423,617
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			6,654,345	2,273,152	2,264,714	10,882,627	12,330,257	4,557,634		38,962,729
II խմբի արտարժույթով			24,235							24,235
Խոշոր պարտավորություններ*			723,403		124,534	167,903	248,872			1,264,712
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով			822	45,474	71,620	164,939	986,805	4,605,253		5,874,913
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			8,520,579	9,001,308	9,691,711	21,823,101	20,085,414	8,769,856	9,476	77,901,445
Անտոկոս			23,396,358	250,901						23,647,259
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	57,451	411,409	-16,642,148	24,471,500	-1,338,668	-6,212,607	33,495,460	-8,115,091	3,788,090	29,915,397
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	21,692	163,730	-2,503,732	-353,911	1,365,462	-3,978,650	8,323,300	-3,061,176	70,821	47,536
II խմբի արտարժույթով	-	-	-24,235	160,317	-	-	-	-	-	136,082
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-822	-40,429	-68,253	-157,561	-909,788	-4,401,846	-	-5,578,699
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	57,451	410,640	-8,520,579	24,578,451	-1,278,630	-6,273,988	34,343,598	-5,923,088	-9,476	37,384,379
Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք			-16,642,148	7,829,352	6,490,685	278,078	33,773,538	25,658,447	29,446,537	29,915,397

* ''Խոշոր պարտավորություններ' տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** 'Պայմանագրային պահանջներ' տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** 'Պայմանագրային պարտավորություններ' տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

37.4. Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ռիսկերի կառավարման համակարգի մաս է, որը հիմնված է գործառնական ռիսկերի գնահատման վրա և ստեղծված է ներքին հսկողության մեխանիզմների ստեղծման, ներդրման, գործարկման, մոնիթորինգի, վերանայման, պահպանման և բարելավման նպատակով: Գործառնական ռիսկերի գնահատումը Բանկում կատարվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ ստացված տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: Ամբողջական գնահատում անցկացնելու համար գործընթացին ներգրավվում են նաև Բանկի այլ աշխատողներ և ստորաբաժանումներ:

Ծանոթագրություն 38. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան:Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը,վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր:Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում ,քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն,որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա,բանկերը պետք է ապահովեն ,որպեսի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանած նվազագույն մակարդակից:Նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2018թ սեպտեմբերի 30-ի և 2017թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: **Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2018թ սեպտեմբերի 30- ի և 2017թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:**

հազ.դրամ

	2018թ սեպտեմբեր	2017թ դեկտեմբեր
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	23,261,150	23,261,150
Գլխավոր պահուստ	1,142,248	801,231

Չբաշխված շահույթ	9,239,602	4,129,280
Նվազեցումներ	3,096,143	2,623,405
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**30,546,857**	**25,568,256**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	39,082	2,525
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	1,541,377	1,541,377
Ստորադաս փոխառություն	7,719,621	7,722,800
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,300,080	9,266,702
Ընդամենը կապիտալ	**39,846,938**	**34,834,958**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	**45,070,247**	**35,437,394**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	**88.41%**	**98.30%**

Եռամսյակի միջին ակտիվներ և կապիտալ

Անվանում	2018թ. 3-րդ եռ.
Միջին ակտիվներ	147,137,290
Միջին կապիտալ	34,765,995

Ծանոթագրություն 39. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանա գրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սմզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և

Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ներդրումներ

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

Ծանոթագրություն 40«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 41. «Ապաճանաչում»

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից

Ծանոթագրություն 42. «Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 43. «Ընդունված գրավ»

Ընդունված գրավ	30/09/2018	31/12/2017
Այլ արժեթղթեր	977,500	374,001
Թանկարժեք զարդեր և թանկարժեք քարեր	2,528,386	2,927,299
Անշարժ գույք	64,043,203	69,390,833
Շարժական գույք	615,265	658,326

Այլ հիմնական միջոցներ	2,660,153	2,312,280
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	3,336,133	2,680,684
Դրամական միջոցներ	6,391,784	5,717,753
Վարկային երաշխավորություններ	149,711,329	117,765,828
Այլ երաշխավորություններ	-	-
Այլ գրավ	1,541,346	1,828,669

Ծանոթագրություն 44. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ: